

Årsrapport 2023

Stadsbyggnadsnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

Dnr: RVK 2024/33

Den kommunala revisionen är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholms stad granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt kommunfullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna, lekmannarevisorerna och revisionskontoret (de sakkunniga biträdena).

I årsrapporter för nämnder och bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras löpande.

All rapportering finns på stadsrevisionens hemsida, start.stockholm/revision. Det går även att prenumerera på Stadsrevisionens informationsbrev genom att anmäla intresse via e-postmeddelande till revision.rvk@stockholm.se.

Till

Stadsbyggnadsnämnden

Årsrapport 2023

Revisorerna i revisorsgrupp 2 har avslutat revisionen för stadsbyggnadsnämndens verksamhet under 2023.

Revisorerna har den 25 mars 2024 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till stadsbyggnadsnämnden för yttrande senast den 28 juni 2024.

Revisionen konstaterar att stadsbyggnadsnämndens verksamhetsmässiga resultat delvis är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Mål som berör nämndens kärnverksamhet såsom antal bostäder i godkända och antagna detaljplaner avviker väsentligt från årsmålen.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 2.

Mia Sydow Mölleby
Ordförande

Tomasz Czarnik
Sekreterare

Sammanfattning

Årligen prövar revisionen om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om den interna styrningen och kontrollen varit tillräcklig samt om nämndernas räkenskaper är upprättade enligt stadens anvisningar.

Verksamhet och ekonomi

Stadsbyggnadsnämndens ekonomiska resultat bedöms, utifrån genomförd granskning, som i allt väsentligt tillfredsställande. Det verksamhetsmässiga resultatet bedöms som delvis tillfredsställande. Detta beror främst på att kommunfullmäktiges uppsatta mål som omfattar nämndens kärnverksamhet, bostadsförsörjning, uppfylls delvis.

Med utgångspunkt i översiktsplan och strategier arbetar nämnden systematiskt med stadens stadsutveckling för att bland annat nå stadens bostadsmål. Jämfört med föregående år har utfallet för två av indikatorerna förbättrats, men utfallen för samtliga indikatorer avviker dock väsentligt från de årsmål som kommunfullmäktige beslutat om. Av nämndens redovisning framgår att det rådande konjunkturläget haft stor påverkan för att de indikatorer som har koppling till bostadsmålet inte uppnås.

Revisionskontorets granskning av byggprocessen för Stockholms- husen visar att nämnden behöver utveckla sin planering och styrning. Ledtiden för detaljplaneprocessen behöver kortas för att överensstämma med projektets ledtidsmål. Vidare behöver eventuella fördröjande handläggningseffekter identifieras, samt arbetsmetoder och rutiner vid behov förbättras.

Intern kontroll

Den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen bedöms i huvudsak vara tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i nämndens styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Under året har revisionskontoret genomfört granskningar som omfattat behörighets- och attesthantering, löneprocessen samt förtroendekänsliga poster. I granskningarna har det inte framkommit några väsentliga avvikelser.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Nämnden har i huvudsak vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer i föregående års granskningar. Rekommendationer som återstår att åtgärda avser att säkerställa att erfarenhetsåterföring mellan berörda förvaltningar görs i enlighet med vad som beskrivs i processverktyget Ledstängen. Detta med syfte att ta tillvara erfarenheter från genomförda projekt för att använda i kommande projekt. Vidare bör nämnden säkerställa att ansvarsfördelning och roller framgår i riktlinjerna för avtalsuppföljning.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhet och ekonomi	2
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.2 Ekonomiskt resultat.....	4
2.2.1 <i>Driftverksamhet</i>	4
2.2.2 <i>Investeringsverksamhet</i>	5
3. Intern kontroll	6
4. Räkenskaper.....	7
5. Uppföljning av tidigare års granskning	8
Bilaga 1 Årets granskning	9
Bilaga 2 Uppföljning av lämnade rekommendationer	14
Bilaga 3 Bedömningskriterier	16

1. Årets granskning

Revisorerna bedömer årligen om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om nämndens interna kontroll är tillräcklig. Dessutom görs en bedömning av om nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

Bedömningen baseras på en granskning av nämndens verksamhetsberättelse och på övriga granskningar som genomförts under året, se bilaga 1. Revisionen har även följt upp hur nämnden har hanterat de rekommendationer som lämnats i tidigare års granskningar, se bilaga 2.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet samt god revisions sed i kommunal verksamhet. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorsgrupp 1. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 3.

Revisorerna träffade våren 2023 nämndens presidium för genomgång av 2022 års granskning och avstämning inför 2023. Under hösten 2023 har revisorerna även träffat hela nämnden för en dialog om revisorernas uppdrag och nämndens ansvarsområden.

I granskningen har revisorerna biträtt av stadens revisionskontor. Granskningen har genomförts av granskningsledare Susanne Eriksson med flera vid revisionskontoret och konsulterna Jenny Nyholm och Sofia Nylund vid PwC.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningsledningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt görs en bedömning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt om nämnden följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Nämnden bedöms delvis ha uppnått det verksamhetsmässiga resultatet. Detta beror främst på att mål som berör nämndens kärnverksamhet, bostadsförsörjning, uppfylls delvis. Bedömningen grundas på granskning av nämndens redovisning i verksamhetsberättelsen samt på övriga granskningar som genomförts under året.

Verksamhetsberättelsen innehåller i huvudsak analyser och bedömningar av inriktnings-, verksamhets- och nämndmål. Redovisningen visar att det finns grund för nämndens målbedömning samt ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelsen.

Nämnden redovisar att den bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Nämnden bedömer att 14 av fullmäktiges 16 mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Resterande två mål uppfylls delvis enligt nämnden.

Verksamhetsmålet ”I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med” omfattar nämndens kärnverksamhet och bedöms uppfyllas delvis. Av rapporteringen framgår att nämnden arbetat systematiskt med stadens stadsutveckling. Det sker dels med utgångspunkt i översiktsplan och strategier samt genom det samordnade arbetet för att nå bostadsmålet.

Revisionskontoret konstaterar dock att utfallet för kommunfullmäktiges indikatorer kopplade till verksamhetsmålet inte uppnås. Jämfört med föregående år har utfallet för två av indikatorerna förbättrats. Utfallen för samtliga indikatorer avviker dock väsentligt från de årsmål som kommunfullmäktige beslutat om. Av nämndens redovisning framgår att det rådande konjunkturläget haft stor påverkan på att de indikatorer som har koppling till bostadsmålet inte uppnås. Förutsättningarna för bostadsbyggandet har kraftigt påverkats av bland annat ökade entreprenad-, material- och räntekostnader. Enligt nämndens redovisning är det fler byggaktörer än tidigare, som i större utsträckning vill skjuta upp överenskommelser om exploatering. Detta medför att detaljplaner inte kan tas upp i nämnden för antagande eller godkännande. När det gäller 2013 års Stockholms förhandling, där staden förbundit sig att färdigställa 45 900 bostäder till 2035, avviker utfallet kraftigt från årsmålet.

Nämnden beskriver att förskjutning av detaljplaner har påverkat utfallet. Utfallet har också påverkats av att det aktuella marknadsläget påverkar bostadsbyggandet, vilket medför att nödvändiga överenskommelser för att detaljplaner ska kunna antas inte kan träffas. Ett arbete med att analysera orsakerna till det låga bostadsbyggandet i influensområdet, det vill säga område där tunnelbanans utbyggnad har en direkt påverkan på stadsutveckling och bostadsbyggande, inleddes i slutet av året och beräknas vara klart under 2024.

Utfall för indikatorerna inom verksamhetsområdet stadsutveckling/bostadsförsörjning redovisas i nedanstående tabell.

KF-indikator	Årsmål 2023	VB 2023	VB 2022	VB 2021	VB 2020
Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner	8 000	5 314	3 513	8 060	6 355
Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner i enlighet med 2013 års Stockholms förhandling	5 000	216	315	655	2 545
Antal påbörjade bostäder	10 000	2 893	2 892	5 142	3 856
Antal bostäder i start-PM för detaljplaner (nämndindikator)	10 000	5 560	4 936	9 494	10 427

Årsmålet för antal bostäder i start-PM, det vill säga att förutsättningarna för att ändra detaljplanen så att bostäder kan byggas på platsen undersöks, som är det mål som nämnden anser sig ha störst rådighet över uppfylldes inte. Utfallet för året blev 5 560 bostäder, vilket motsvarar cirka 56 procent av målet om 10 000 bostäder. Även här redovisar nämnden att rådande konjunkturläge har påverkat förutsättningarna för bostadsbyggandet kraftigt och gjort att det är svårare att påbörja projekt.

Stockholmshusen är ett led i stadens arbete att nå bostadsmålet om att bygga 140 000 bostäder till år 2030 samt möta behovet av fler hyresrätter med lägre hyror. Det övergripande målet för Stockholmshusen är att korta stadsbyggnadsprocessen från åtta till fyra år. Fördröjningar i detaljplaneprocessen anges ofta vara det led i processen som försenar bostadsbyggandet mest men som också är kostnadsdrivande. Att korta tiden för stadsbyggnadsprocessen är därför av stor vikt. Revisionskontorets granskning visar att nämnden behöver utveckla sin planering och styrning av processen för bostäder i Stockholmshusen. Av det skälet behöver ledtiden för detaljplaneprocessen kortas för att överensstämja med projektets ledtidsmål. Eventuella fördröjande handläggningseffekter behöver identifieras, samt arbetsmetoder och rutiner vid behov förbättras.

Antalet bygglovsärende har under flera år ökat men för 2023 ses en minskning. Utfallet blev cirka 6 600 jämfört med cirka 7 300 föregående år. Genom förändrade arbetssätt har hanteringen av bygglovsärenden under de senaste åren effektiviserats och handläggningstakten har ökat. För 2023 har dock handläggningstakten försämrats något trots en minskning av antalet bygglovsärenden. Detta förklaras bland annat av en lägre personalbemanning på grund av vakanser, vilket medfört att en ärendekö byggts upp.

2.2 Ekonomiskt resultat

Nämnden bedöms i allt väsentligt ha uppnått det ekonomiska resultatet.

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2023:

Driftverksamhet (mnkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023	Avvikelse 2023, %	Budget-avvikelse 2022, %
Kostnader	493,9	511,5	- 17,6	- 3,6 %	- 6,5 %
Varav kostnad för bostadsanpassningsbidrag	80,0	89,8	- 9,8	- 12,3 %	- 0,3 %
Intäkter	323,1	335,4	12,3	3,8 %	12,9 %
Verksamhetens nettokostnader	170,8	176,1	- 5,3	- 3,1 %	5,7 %

Nämndens ekonomiska utfall avviker med -5,3 mnkr i förhållande till fullmäktiges budget. Revisionskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet har uppnåtts.

Nämndens intäkter uppgår till 335,4 mnkr, vilket är 12,3 mnkr högre än budget. Avvikelsen beror bland annat på att planintäkterna blivit 20,6 mnkr högre än budgeterat vilket förklaras av att användningen av detaljplanekonsulter inneburit en fortsatt hög debiteringsgrad. Konsultanvändningen är också ett led i arbetet med att komma till rätta med ärendebalanser. Bygglovsintäkterna uppvisar ett underskott på -10,3 vilket beror på ett minskat beslutsfattande.

Nämnden kostnader uppgår till 511,5 mnkr, vilket är 17,6 mnkr högre än budget. Avvikelsen beror bland annat på att kostnaderna för bostadsanpassningsbidraget blivit 9,8 mnkr högre än budgeterat, vilket förklaras av ett ökat antal inkomna ärenden och fattade

beslut. Enligt nämndens redovisning har kostnaderna för bostadsanpassningsbidrag även påverkats av årets inflation, men också av ökade krav på säkerhet, vilket medför fördyrningar. Vad gäller nämndens övriga kostnader noteras en avvikelse mot budget med 7,8 mnkr, vilket avser ökade lönekostnader inom de olika avdelningarna.

Nämnden har beskrivit och analyserat avvikelserna mot budget på ett tillfredsställande sätt.

2.2.2 Investeringsverksamhet

Nämndens investeringsbudget var 3 mnkr. Utfall för investeringsverksamheten avviker med 0,3 mnkr i förhållande till kommunfullmäktiges budget. Avvikelsen beror i huvudsak på lägre utgifter för kontorsutrustning och inventarier.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt görs en bedömning av hur nämnden tar ansvar för att det finns en intern kontroll som leder till måluppfyllelse och regelefterlevnad.

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig.

Arbetet med den interna kontrollen är i huvudsak en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns i huvudsak systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Ovanstående bekräftas av de granskningar som genomfört under året av behörighet- och attesthantering, förtroendekänsliga poster samt löneprocessen. I dessa processer och rutiner bedöms den interna kontrollen i huvudsak vara tillräcklig.

Nämnden har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Det finns i huvudsak riktlinjer och rutiner som ska bidra till att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. Revisionskontorets granskning av kompetensförsörjning visar att arbetet sker på ett strukturerat sätt samt att roller och ansvarsfördelning är tydlig. Det finns också en övergripande samordning och uppföljning av hur arbetet fortlöper.

Nämnden genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppfyllas. Nämnden har i sin internkontrollplan fastställt vilka åtgärder/kontroller som ska hantera prioriterade risker. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs i huvudsak upp systematiskt och fortlöpande. I sin uppföljning har nämnden identifierat att delar av det systematiska informationssäkerhetsarbetet inte fullt ut genomförts. Exempelvis har rutin för behörighetshandling och vägledning för informationsklassning påbörjats men ännu inte slutförts. Arbetet med att säkerställa att informationssäkerhet beaktas i upphandlingar påbörjades av tidigare ISAM-konsult under första halvåret 2023. Arbetet pausades i väntan på att ny dataskydds- och informationssäkerhetssamordnare skulle tillträda sin tjänst i början av året. Arbetet har återupptagits och kommer att slutföras under år 2024. Uppföljningen av internkontrollplanen redovisas kortfattat i bilaga till verksamhetsberättelsen. Revisionskontorets verifiering visar att beslutade kontroller och åtgärder i allt väsentligt genomförs i enlighet med vad som redovisas till nämnden.

Nämnden har i huvudsak en tillräcklig uppföljningsstruktur. Rapporteringen ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

4. Räkenskaper

I detta avsnitt görs en bedömning av om nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med stadens anvisningar, regler för ekonomisk förvaltning. Detta innebär att räkenskaperna bör vara upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följa god redovisningssed.

Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionen gör årligen uppföljningar för att bedöma om nämnden har vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. Rekommendationerna redovisas i bilaga 2.

Uppföljning visar att nämnden i huvudsak har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer. Rekommendationer som återstår att åtgärda avser att säkerställa att erfarenhetsåterföring mellan berörda förvaltningar görs i enlighet med vad som beskrivs i processverktyget Ledstången. Detta för att tillvara erfarenheter från genomförda projekt för att använda i kommande projekt. Vidare bör nämnden säkerställa att ansvarsfördelning och roller framgår i riktlinjerna för avtalsuppföljning.

Bilaga 1 Årets granskning

Granskningar under perioden april 2023 - mars 2024

Biologisk mångfald i stadsbyggnadsprocessen (2023:3)

Revisionskontoret har granskat hur nämnder och bolag integrerar och tar hänsyn till biologisk mångfald i processerna för fysisk planering och exploatering. Den samlade bedömningen är att det finns en styrning för att integrera och ta hänsyn till biologisk mångfald i processerna för fysisk planering och exploatering. Det är dock en målkonflikt mellan att bevara och stärka den biologiska mångfalden och att nå stadens mål om bostadsproduktion.

Stadsbyggnadsnämnden rekommenderas att:

- Tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och exploateringsnämnden ta fram en analys av hur stadens planerade utbyggnad kommer att påverka den blågröna infrastrukturen och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden på längre sikt.
- Tydliggöra hur kommunfullmäktiges budgetuppdrag kring ekologiskt särskilt betydelsefulla områden ska omhändertas i övergripande stadsplanering likväl i planprocessen.

Stadsbyggnadsnämnden svarade i sitt yttrande, dnr 2023-16225, att det kan vara svårt att göra noggranna analyser av påverkan från översiktsplanens stadsutveckling då den är på en övergripande nivå och den utpekade stadsutvecklingspotentialen innehåller även parker och grönområden. Analyser av påverkan från de pågående detaljplaneprojekten ger endast en ögonblicksbild eftersom bebyggelsestrukturen i dem förändras under planprocessens gång. Vidare menar nämnden att de ekologiskt särskilt betydelsefulla områdena har varit en viktig utgångspunkt i såväl den övergripande planeringen som i detaljplaneprocessen sedan de lyftes fram i ett delmål i miljöprogrammet 2012.

Hela revisionsrapporten finns att tillgå på: <https://start.stockholm/om-stockholms-stad/politik-och-demokrati/revision/revisionsrapporter/>.

Byggprocessen avseende Stockholmshusen

En granskning har genomförts med syfte att bedöma om stadsbyggnadsnämnden tillsammans med exploateringsnämnden och AB Familjebostäder har en ändamålsenlig process avseende Stockholmshusen.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning är att stadsbyggnadsnämnden inte har haft en helt tillfredsställande planering och styrning mot mål i processen avseende Stockholmshusen. Granskningen visar att ledtiderna för detaljplanerna i låg grad överensstämmer med det mål som fastställts i projekt Stockholmshusen.

Stockholmshusen är ett led i Stockholm stads arbete att nå bostads-målet om att bygga 140 000 bostäder till år 2030 samt möta behovet av fler hyresrätter med lägre hyror. 2015 fick exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden samt bolagsstyrelser i direktiv av kommunfullmäktige att särskilt samverka för att ta fram typhus som är anpassade till Stockholms förhållanden. Direktivet resulterade i projektet Stockholmshusen, med ett övergripande mål att korta stadsbyggnadsprocessen från åtta till fyra år. Ett av de konkreta delmålen är att ledtiden från Start-PM till antagen detaljplan ska vara 16 - 18 månader.

Granskning visar att nämnden har efterlevt kommunfullmäktiges beslut i budget, och i kommunfullmäktiges riktlinjer för bostadsförsörjning 2021-2024, vad gäller projektet Stockholmshusen. Stadsbyggnadskontoret har sedan 2018 deltagit i ett särskilt projekt för Stockholmshusen, och varit representerad i flera arbetsgrupper för det operativa arbetet.

Fördröjningar i detaljplaneprocessen anges ofta vara det led i processen som försenar bostadsbyggandet mest. Revisionskontorets stickprovsgranskning av fyra genomförda bostadsobjekt för Stockholmshusen visar att ledtiderna för detaljplanerna i låg grad överensstämmer med det delmål om 16 - 18 månader som fastställts i projekt Stockholmshusen. Tabellen nedan visar att ledtiden överensstämmer med projektets mål i ett av objekten (Bjurö). För övriga objekt har tiden överskridits. I två av objekten har detaljplanen tagit 36 respektive 100 månader, vilket är en stor avvikelse jämfört med ledtidsmålet om 16 - 18 månader.

Tid från start-PM till antagen detaljplan

Projekt	Start-PM	Antagen detaljplan	År	Antal månader
Lådkameran 4	2015-11-26	2018-12-01	3,0	36
Järflotta/Väddö, Farsta	2015-12-10	2021-10-01	1,9	23
Hammarö 9 m fl	2013-06-13	-	8,3	100
Bjurö i Farsta Strand- etapp 1 1	2015-12-10	2017-06-01	1,5	18

Sammantaget visar granskningen att det finns behov för nämnden att utveckla sin planering och styrning av processen för bostäder i Stockholmshuset. Att korta tiden för stadsbyggnadsprocessen är av stor vikt för den slutliga kostnaden i Stockholmshuset. Av det skälet behöver ledtiden för detaljplaneprocessen kortas för att överensstämja med projektets ledtidsmål. Eventuella fördröjande handläggningseffekter behöver identifieras, samt arbetsmetoder och rutiner vid behov förbättras.

Stadsbyggnadsnämnden rekommenderas att:

- Se över ledtiden för detaljplaneprocessen för att identifiera fördröjande handläggningseffekter och utveckla arbetsmetoder och rutiner.

Kompetensförsörjning

En granskning har genomförts av om stadsbyggnadsnämnden har ett strukturerat och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning. Granskningen visar att nämndens arbete i huvudsak är tillräckligt. Bedömningen grundas på att arbetet med kompetensförsörjning sker på ett strukturerat sätt och att roller och ansvarsfördelning är tydlig. Det finns också en övergripande samordning och uppföljning av hur arbetet fortlöper.

Förvaltningens HR-funktion har det övergripande och stödjande ansvaret för kompetensförsörjningen, medan de olika avdelningarnas ledningsgrupper svarar för det strategiska arbetet. I rekryteringsprocessen har avdelningarna ett nära samarbete med HR.

Granskningen visar att nämndens arbete med kompetensförsörjning i huvudsak sker enligt stadens centrala processer samt att en kompetensförsörjningsplan är framtagen enligt stadens anvisningar. Planen beslutas av nämnden i samband med verksamhetsplanen.

HR ansvarar för att ta fram kompetensförsörjningsplanen, arbetet sker dock i nära samarbete med de olika verksamheterna. Arbetet med kompetensanalys inleds med en workshop där HR och respektive

avdelningsledning deltar. Målet med workshopen är bland annat att identifiera kompetensbehovet, men även att kartlägga befintlig kompetens. För att kartlägga befintlig kompetens används underlag från de individuella utvecklingsplanerna som tas fram i samband med medarbetarsamtalen. Även statistik från verksamhetssystem och lönekartläggning används i analysen.

Utifrån resultatet av kompetensanalysen har, HR tillsammans med berörda verksamheter, tagit fram ett antal aktiviteter som ska bidra till att fylla kompetensbehovet. Aktiviteterna har både lång- och kortsiktiga mål. Aktiviteterna är i huvudsak formulerade på ett sätt som gör det tydligt vad som ska följas upp och utvärderas.

Uppföljning, utvärdering samt uppdatering av kompetensförsörjningsplanen görs i årligen. Uppföljningen baseras både på statiska och kvalitativa uppgifter/underlag. Statistiken hämtas från verksamhetssystem och omfattar bland annat personalomsättning, åldersfördelning och pensionsavgångar. Det kvalitativa underlaget baseras på resultatet av de workshops som hålls med respektive avdelningsledning samt information som HR fångat upp under året i den löpande dialog som förs med förvaltningens chefer.

Aktiviteterna i aktivitetsplanen är tidsatta och följs upp löpande under året av HR-chef. Resultatet av uppföljningen görs i ett separat protokoll, förvaltningen överväger dock att i fortsättningen använda ILS för uppföljningen.

Granskningen föranleder inga rekommendationer.

Behörighet och attesthantering i ekonomisystemet

En granskning har genomförts av hanteringen av behörigheter och attesträtter i ekonomisystemet. Genomförd granskning har inte föranlett några väsentliga iakttagelser att rapportera. Granskningen visar att det finns en aktuell och undertecknad attestförteckning. Det finns även, i enlighet med stadens rutiner, ett attestkort för förvaltningschefen. Granskade fakturor har attesterats av behöriga. Vidare noteras även att uppföljning av behörigheter i har skett enligt stadens rutiner.

Årets granskning föranleder inga rekommendationer.

Löneprocessen

En granskning har genomförts av löneprocessen. Granskningen har omfattat en genomgång och verifiering av dokumenterade rutiner och kontroller. I granskningen har attest, behörighet i systemet LISA

självservice och hantering av löneskulder valts ut som granskningsområden. Utöver detta har en uppföljning gjorts av eventuella avvikelser i genomförd registeranalys.

I granskningen har inga väsentliga avvikelser avseende rutiner och kontroller gjorts. Även uppföljning av avvikelser från registeranalysen gjordes utan väsentliga iakttagelser.

Granskningen föranleder inga rekommendationer.

Förtroendekänsliga poster

En granskning har genomförts av redovisning av förtroendekänsliga poster, där urvalet varit intern representation under perioden januari till oktober 2023. Granskningen har gjorts med avseende på kontering, deltagare, syfte, momsavdrag samt attest. Genomförd granskning har inte föranlett några väsentliga avvikelser att rapportera. Genomförda stickprovskontroller visar att granskade transaktioner är korrekt hanterade i enlighet med stadens anvisningar. För de transaktioner som granskats bedömer vi inriktning och omfattning som rimlig utifrån stadens anvisningar.

Utifrån granskningsresultatet bedöms tidigare lämnad rekommendation som åtgärdad.

Bilaga 2 Uppföljning av lämnade rekommendationer

Grundläggande och fördjupad granskning

Årsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
ÅR 2021	Intäktsprocessen – Taxor och avgifter Nämnden rekommenderas att säkerställa att bokföring görs vid rätt tidpunkt/i rätt redovisningsperiod samt att makulering av fakturor sker i enlighet med stadens regler.	Ja	I granskningen av bokslut 2023 har inga periodiseringsfel noterats avseende nämndens intäkter.
ÅR 2022	Avtalsuppföljning detaljplanekonsulter Nämnden rekommenderas att förtydliga ansvarsfördelningen i nämndens riktlinjer för hur, när och av vem avtalsuppföljning ska genomföras. Rekommendationen kvarstår. Därtill rekommenderas nämnden att säkerställa att riktlinjerna för avtalsförvaltning och avtalsuppföljning är implementerade i organisationen. Rekommendationen bedöms som åtgärdad. Till sist rekommenderas nämnden att utveckla avtalsuppföljningen, exempelvis genom att införa systematiska och dokumenterade kontroller. Rekommendationen bedöms som åtgärdad.	Delvis	Uppföljningen visar att det under året genomförts ett antal workshops med syfte att tydliggöra ansvarsfördelningen för avtalsuppföljning samt implementera riktlinjerna för avtalsförvaltning. Ekonomiavdelningen ansvarar för den löpande kontrollen, det vill säga ekonomisk kontroll, stickprovskontroller. När det gäller leverans kvalitet sker avstämningsmöten var sjätte vecka mellan konsultsamordnare och ansvariga från planavdelningen. Enligt uppgift kommer nuvarande riktlinjer att uppdateras med ansvarsfördelning under 2024.
ÅR 2022	Inköpsprocessen - konsulttjänster Nämnden rekommenderas att säkerställa att avtalade villkor efterlevs avseende prestation och betalningsvillkor	Ja	Inom ramen för uppföljningen har slumpmässigt en leverantör avseende konsulttjänster valt ut och fem fakturor granskats mot avtal. För samtliga granskade fakturor kunde fakturerade priser stämmas av mot avtalade priser.
ÅR 2022	Förtroendekänsliga poster Nämnden rekommenderas att säkerställa att stadens anvisningar och regler följs vad gäller redovisning av transaktioner som avser representation.	Ja	Genomförda stickprovskontroller visar att granskade transaktioner i allt väsentligt är korrekt hanterade avseende kontering, deltagare, syfte, momsavdrag samt attest. För de transaktioner som granskats bedömer vi inriktning och omfattning som rimlig utifrån stadens anvisningar. Den uppföljande granskningen visar att nämnden vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån lämnad rekommendation.
År 2023	Byggprocessen avseende Stockholmshuset Nämnden rekommenderas att se över ledtiden för detaljplaneprocessen för att identifiera fördröjande handläggningseffekter och utveckla arbetsmetoder och rutiner.	Se kommentar	Uppföljning görs 2024.

Revisionsrapport

Revisionsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/delvis/nej)	Kommentar
Nr 1/2022	<p>Samverkan i stadsplaneringen</p> <p>Stadsbyggnadsnämnden rekommenderas att säkerställa att erfarenhetsåterföring sker i enlighet med Ledstängen. Rekommendationen kvarstår.</p> <p>Vidare rekommenderas nämnden att se över samverkan och arbetssätt i syfte att få ett jämnare arbetsflöde under året. Rekommendationen bedöms som åtgärdad.</p>	Delvis	<p>Uppföljningen visar att det finns arbetssätt och rutiner för erfarenhetsåterföring.</p> <p>När det gäller erfarenhetsåterföring mellan berörda förvaltningar har det i exploateringshandboken förtydligats att det är en obligatorisk aktivitet. Berörda förvaltningar har också i olika forum förmedlat att det är av vikt att erfarenhetsåterföring genomförs. Påminnelse har också skett i veckobrev.</p> <p>Årliga mål för fleråriga processer, tillsammans med avsaknad av egen rådighet över plan- och exploateringsprocessen, påverkar berörda förvaltningarna möjligheter att uppnå ett jämnt arbetsflöde Stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret uppger att de prioriterar de årliga målen framför ett jämnt arbetsflöde. Antal ärenden har fluktuerat under året, med en tonvikt på ärenden till årets sista nämndsammanträden.</p>
Nr 3/2023	<p>Biologisk mångfald i stadsbyggnadsprocessen</p> <p>Stadsbyggnadsnämnden rekommenderas att tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och exploateringsnämnden ta fram en analys av hur stadens planerade utbyggnad kommer att påverka den blågröna infrastrukturen och ekologisk särskilt betydelsefulla områden på längre sikt.</p> <p>Vidare rekommenderas nämnden att tydliggöra hur kommunfullmäktiges budgetuppdrag kring ekologiskt särskilt betydelsefulla områden ska omhändertas i övergripande stadsplanering likväl i planprocessen.</p>	Se kommentar	Följs upp 2024.

Bilaga 3 Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar. Bedömningarna avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Analysen i rapporten är underlag till revisorernas slutliga bedömning av revisionsobjektens ansvarstagande. Revisorerna kan:

- tillstyrka att ansvarsfrihet beviljas
- rikta anmärkning
- avstyrka att ansvarsfrihet beviljas

Detta redovisas i revisionsobjektets revisionsberättelse.

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden:

- Har ett resultat som är förenligt med fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömning:

I allt väsentligt tillfredsställande	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.
Delvis tillfredsställande	Bedömningskriterier bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.
Inte tillfredsställande	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden:

- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.
- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga/oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Nämnden har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.
- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning

Bedömningen ges utifrån en tregradig skala, i huvudsak tillräcklig, delvis tillräcklig eller inte tillräcklig.

I huvudsak tillräcklig	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.
Delvis tillräcklig	Bedömningskriterierna bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.
Inte tillräcklig	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Räkenskaper

Att nämndens räkenskaper är upprättade enligt stadens anvisningar. Detta innebär att räkenskaperna bör vara upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följa god redovisningssed.

Om stadens anvisningar strider mot lag eller god sed riktas kritiken mot kommunstyrelsen.

Bedömning

Bedömning görs av om nämndens räkenskaper är upprättade enligt staden anvisningar.

Upprättade enligt anvisningar	Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer ska åtgärdas.
Ej upprättade enligt anvisningar	Väsentliga brister finns som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.